

N U T A R I M A S

Vilnius,
1989m. gegužės 26 d.

Lietuvos TSR aukščiausiojo teismo prezidiumas,
susidedantis iš
prezidiumo pirmininko J. Misiūno,
prezidiumo narių: J. Sinkevičiaus, L. Miežėno, A. Pėstininko,
A. Valiulio ir J. Riepšo,
dalyvaujant Lietuvos TSR prokurorui V. Barauskui,
pagal Lietuvos TSR aukščiausiojo teismo pirmininko priežiūrą
protestą išnagrinėjo baudžiamąją bylą, kurioje Lietuvos TSR
aukščiausiojo teismo teisminės baudžiamųjų bylų kolegijos
1983m. gegužės 6 d. nuosprendžiu

S v a r i n s k a s Alfonsas, Vaclovo, gimęs 1925 m.,
turintis nebaigtą aukštąjį išsilavinimą, teistas 1948 03 27
pagal RTFSR BK 17 str. ir 58-1a str., 58-11 str. laisvės atė-
mimu 10 m., bausmę atlikęs 1956 03 20, antrą kartą teistas
1958 07 26 pagal RTFSR BK 58-1 str. 1 d. laisvės atėmimu 6 m.
bausmę atlikęs 1964 04 09, dirbęs Raseinių rajono Viduklės
parapijos klebonu, pagal Lietuvos TSR BK 68 str. 1 d. nuteis-
tas laisvės atėmimu 7 m. su nutrėmimu 3 metams.

Prezidiumas, išklausęs J. Riepšo pranešimą, prokurorą,
prašiusį protestą patenkinti,
n u s t a t ė :

A. Svarinskas nuteistas už tai, kad 1978-1983 metų
laikotarpyje, siekdamas susilpninti Tarybų valdžią, sistemini-
gai skleidė tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką
žeminančius šmeižtiškus prasimanytus. Tuo tikslu pasakė 18
pamokslų įvairiose Lietuvos bažnyčiose. Būdamas taip vadinamo
"Katolikų komiteto tikinčiųjų teisėms ginti" nariu, kartu su

kitais asmenimis parašė ir platino panašaus turinio "dokumentus", adresuotus TSRS Generaliniam sekretoriui, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui, TSRS Generaliniam prokurorui ir kt., iš viso 51 dokumentą. Tuo pačiu tikslu, kaip prisijungęs "Katalikų komiteto" narys, pasirašė Maskvos grupės Helsinkio susitarimams TSRS remti dokumentą "30 metų Visuotinei žmogaus teisių deklaracijai". Be to, namuose laikė antitarybinio turinio literatūrą.

Priežiūrinio protestu prašoma nuospręsti panaikinti ir bylą nutraukti. Nurodoma, kad faktinės bylos aplinkybės nepatvirtina išvados, jog A.Svarinskas, sakydamas pamokslus ir dalį vaudamas įvairių dokumentų surašyme ir platinime, siekė susilpninti Tarybų valdžią. Taip pat nurodoma, kad nenustatyta, jog A.Svarinskas apie tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką sąmoningai skleidė šmeižtiškus prasimenymus, t.y. galvojo vienaip, o kalbėjo ir rašė kitaip.

Protestas tenkintinas.

Nusikaltimas, numatytas Lietuvos TSR BK 68 str., galėjo būti padarytas turint specialų tikslą - siekiant pakirsti ar susilpninti Tarybų valdžią arba padaryti atskirus itin pavojungus valstybinius nusikaltimus. Teismas, išnagrinėjęs bylą pirmąja instancija, nustatė, kad A.Svarinskas savo nusikalstama veika siekė susilpninti Tarybų valdžią. Tačiau šią teisminės kolegijos išvadą nepatvirtina faktinės bylos aplinkybės.

A.Svarinskas neigia turėjęs tikslą susilpninti Tarybų valdžią. Teisme jis parodė, kad "... yra daug problemų. Tam kad išspręstume tas problemas, trukdo bedieviškumas, bedieviškas auklėjimas. Aš, kaip kunigas, kovojau su blogiu...".

Pasekėtų pamokslų ir parašytų dokumentų turinys rodo, kad A.Svarinskas ne visada tinkamomis formomis ir metodais gynė krikščioniškąją ideologiją, tikinčiųjų ir kulto tarnų interesus, kovojo su ateizmu, neteisėta valstybės organų anti-religine veikla, dorovinio gyvenimo negerovėmis. Šioje veikloje būta ir kai kurių perlenkimų, aštresnių pasisėkymų. Tačiau jie nebuvo tiek pavojingi Tarybų valstybei, kad susilpnintų valdžią.

Be to, šiuo metu ir baudžiamasis įstatymas nebenumato atsakomybės už veiklą, kai, skleidžiant žeminančius tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką šmeižtiškus prasimanymus, siekiama susilpninti Tarybų valdžią.

Taip pat byloje nenustatyta, jog A.Svarinskas apie Tarybų valstybės santykius su religija, dorovinį auklėjimą ir kitką, galvodamas vienaip, kalbėjo ir rašė kitaip, t.y. sąmoningai skleidė šmeižtiškus prasimanymus. Teisme jis parodė, kad "... aš nenorėjau nieko apšmeižti. Norėjau, kad būtų taip, kaip Konstitucijoje nurodyta". Šie jo aiškinimai nepaneigti.

Taigi, A.Svarinsko veikoje nėra nusikaltimo sudėties.

Prezidiumas, vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 425 ir 426 str.,

n u t a r ė :

Lietuvos TSR aukščiausiojo teismo teisminės baudžiamųjų bylų kolegijos 1983m. gegužės 6 d. nuosprendį panaikinti bylą prieš A.Svarinską nutraukti, nesant jo veikoje nusikaltimo sudėties.

Prezidiumo pirmininkas

J. Misiūnas